

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНИХ ТА
СОЦІАЛЬНИХ НАУК

Кафедра історії та політичної теорії

М.В. Зенкін, А.Ю. Кравець, О.М. Рудік

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Методичні рекомендації
для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Політологія»
зі спеціальності 052 Політологія

Дніпро
НТУ «ДП»
2026

Кваліфікаційна робота бакалавра [Електронний ресурс]: методичні рекомендації для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Політологія» зі спеціальності 052 Політологія / уклад.: М.В. Зенкін, А.Ю. Кравець, О.М. Рудік; М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2026. – 28 с.

Укладачі:

М. В. Зенкін, канд. іст. наук, доц.,

А.Ю. Кравець, д-р політ. наук, доц.,

О.М. Рудік, канд. політ. наук, доц.

Затверджено науково-методичною комісією зі спеціальності С2 Політологія (052 Політологія) (протокол №1 від 04.01.2026 р.) за поданням кафедри історії та політичної теорії (протокол № 1 від 04.01.2026 р.).

Уміщені основні вимоги щодо підготовки, структури, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 052 Політологія. У додатках уміщено приклади оформлення титульного аркушу, реферату українською та англійською мовами, змісту кваліфікаційної роботи, списку використаних джерел тощо.

Для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Політологія» Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Відповідальний за випуск в.о. завідувача кафедри історії та політичної теорії М.В. Зенкін, канд. іст. наук, доц.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	4
3 .СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	9
5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
6. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	14
7. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	15
8. ДОДАТКИ.....	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час атестації здобувачів вищої освіти кваліфікаційна робота є основним засобом діагностики рівня сформованості спеціальних (фахових) компетентностей.

Атестація здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» (далі – університет) проводиться екзаменаційною комісією відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми певного рівня за спеціальністю після виконання студентом навчального плану.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до визначених напрямів наукових досліджень і має засвідчити: рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти, його вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання науково-практичних завдань, рівень засвоєння знань, наявність навичок наукової роботи, здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Кваліфікаційна робота є підсумком підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, у зв'язку з чим зміст роботи та рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв при оцінюванні якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми. За відомості, викладені в роботі, використання емпіричного матеріалу та іншої інформації під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків і положень відповідає здобувач вищої освіти та керівник кваліфікаційної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- систематизацію теоретичних знань і практичних навичок, отриманих здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю;
- оволодіння методиками теоретичного та експериментального дослідження при розв'язанні конкретних економічних і соціальних проблем, пов'язаних з темою роботи;
- розвиток вмінь та навичок у проведенні аналітичних робіт здобувачем вищої освіти, до самостійного викладу матеріалу, вміння захищати публічно свою роботу.

Кваліфікаційна робота має бути перевірена на наявність плагіату та оприлюднена в репозиторії університету.

2. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вибір теми бакалаврської кваліфікаційної роботи

Вибір теми кваліфікаційної роботи бакалавра є важливим етапом, адже вона повинна відображати актуальні питання та проблеми політичної теорії та практики, а також знання, здобуті під час навчання.

Первинним етапом є вибір наукового керівника та погодження з ним теми кваліфікаційної роботи. При цьому важлива увага приділяється обґрунтуванню

вибору теми дослідження. Перш за все, вона має бути пов'язана з науковими інтересами здобувача першого освітнього рівня.

У формулюванні теми має бути відображений проблемний аспект роботи відповідно до обраного об'єкта та предмета дослідження.

Персональний розподіл тем кваліфікаційних робіт з одночасним призначенням керівників затверджується наказом ректора університету за поданням завідувача кафедри історії та політичної теорії, що надається до Навчально-наукового інституту гуманітарних і соціальних наук (ННІГСН) не пізніше ніж за два тижні до початку виконання кваліфікаційної роботи за графіком навчального процесу.

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему дослідження та написати заяву на затвердження теми кваліфікаційної роботи (Додаток А).

Не дозволяється декільком здобувачам вищої освіти готувати роботи за однаковими темами та подібними планами.

Керівником кваліфікаційної роботи призначається викладач кафедри, який має науковий ступінь та вчене звання.

Керівник кваліфікаційної роботи:

1. Подає на засідання кафедри для розгляду та затвердження завдання до виконання кваліфікаційної роботи (Додаток В).

2. Проводить консультації з методики написання роботи та її змісту згідно визначеного графіка.

3. Складає письмовий відгук про роботу (Додаток Ж).

Здобувач вищої освіти несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи та регламенту її виконання і зобов'язаний регулярно відвідувати консультації наукового керівника, подавати йому матеріал згідно із затвердженим календарним планом-графіком виконання роботи, узгоджувати зміст і хід виконання визначених етапів, усунувати зазначені керівником недоліки.

Порядок проведення досліджень

Важливим етапом є обговорення та затвердження порядку проведення досліджень, що містить у собі декілька важливих етапів:

1. Визначення наукової бази дослідження.
2. Обґрунтування актуальності обраної теми.
3. Коректне формулювання мети та завдань дослідження.
4. Визначення об'єкта та предмета дослідження.

5. Обрання відповідної методики та методології дослідження.

6. Обґрунтування практичного значення результатів дослідження.

Важливим моментом є те, що мета кваліфікаційної роботи має відповідати обраній темі. У свою чергу, завдання дипломної роботи мають бути співзвучними з розділами та підрозділами, що містяться у змісті роботи. Результати дослідження мають відповідати меті та завданням і, відповідно, розділам і підрозділам кваліфікаційної роботи.

Підбір та опрацювання літератури

Наступним етапом підготовки кваліфікаційної роботи є підбір наукової літератури з обраної проблематики дослідження. Слід зауважити, що в умовах сьогодення серед літературних джерел можна натрапити на роботи які поверхово, а інколи без належного наукового рівня висвітлюють те або інше питання. Отже, слід звертати увагу на професійну підготовку авторів, ступінь аргументованості їх думок і положень. Певними критеріями при цьому може бути зіставлення різних точок зору на одну й ту ж проблему.

Вивчення відібраної літератури рекомендується починати з найновіших публікацій з даної тематики, що містять сучасні оцінки проблеми, після чого вже переходити до більш ранніх праць.

Знайомство з літературою дозволяє скласти попередній план кваліфікаційної роботи, за яким здійснюється більш глибоке вивчення проблеми.

На стадії більш глибокого вивчення наукової літератури студентам рекомендується робити виписки та цитати (дослівні виписки із текстів). Цитуються найбільш необхідні місця авторських текстів. Однак слід пам'ятати, що включення до кваліфікаційної роботи надто великої кількості цитат зменшує її самостійність та оригінальність. Крім того, небажане довільне скорочення цитат, висмикування окремих фраз із загального контексту. Роблячи виписки, слід точно пам'ятати та фіксувати вихідні дані відповідних джерел інформації.

Вивчаючи джерельну базу, також треба звернути увагу, що джерела – це основа будь-якого наукового дослідження. Чим більш джерел досліджено, тим більш ґрунтовною та переконливою буде є магістерська робота.

Слід підкреслити, що перевага має надаватися науковим статтям і монографіям вітчизняних та закордонних дослідників. Слід мінімізувати використання підручників, словників та довідників. Також варто зазначити, що

у кваліфікаційній роботі не варто використовувати російських авторів, абсолютна перевага має бути надана україномовним й англomовним джерелам.

3 .СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Матеріал усіх розділів належить об'єднувати загальною метою, органічно пов'язувати між собою та наводити з відповідними посиланнями на використані джерела інформації.

У роботі не повинно бути дублювання відомостей, описового матеріалу, які не впливають на суть кваліфікаційної роботи й на висвітлення оригінальних результатів.

Структура пояснювальної записки кваліфікаційної роботи має відповідати ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Текст роботи умовно можливо поділити:

- вступну частину;
- основну частину;
- висновки;
- перелік використаних джерел;
- додатки.

Вступна частина

Частина містить такі структурні елементи: титульний аркуш (Додаток Б), завдання на виконання кваліфікаційної роботи (Додаток В), реферат українською (Додаток Г) та англійською (Додаток Д) мовами, зміст (Додаток Е), скорочення та умовні позначки (Додаток Є).

Реферат розміщують безпосередньо за титульним аркушем. Він має містити:

- відомості про обсяг роботи, кількість джерел згідно з переліком посилань;
- стислий опис тексту кваліфікаційної роботи.

Інформація в рефераті подається у такій послідовності:

- об'єкт дослідження;
- мета роботи;
- результати та їх новизна;
- висновки.

Зміст розташовується на наступній сторінці після реферату.

У «Змісті» наводять такі структурні елементи: «Вступ», назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають назву) змістовної частини кваліфікаційної роботи, «Висновки», «Перелік використаних джерел», «Додатки».

Основна частина

Основна частина містить структурні елементи: вступ, змістову частину, висновки, перелік використаних джерел.

Вступ

У вступі стисло викладають:

- обґрунтування актуальності дослідження;
- стан дослідженості проблеми;
- мету та завдання;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- методи досліджень;
- елементи наукової новизни;
- практичну значущість отриманих результатів;
- інформацію про апробацію результатів.

Мета та завдання роботи мають бути чітко сформульовані та відображати тематику дослідження. Завдання, які ставляться в роботі, повинні відбивати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Як правило, виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для дослідження.

Предмет дослідження – конкретна проблема (завдання), що міститься в межах об'єкта дослідження.

Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації з предмету дослідження.

Практична значущість повинна містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені на практиці.

Апробація результатів роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

Змістовна частина

Змістовна частина – відомості про предмет (об'єкт) розроблення, які є необхідними й достатніми для розкриття сутності роботи та її результатів.

Основна частина кваліфікаційної роботи може мати декілька розділів та підрозділів, у яких викладаються теоретичні аспекти теми на підставі аналізу використаних публікацій, розглядаються дискусійні питання, формулюється позиція автора, проводиться опис власних спостережень, методики дослідження.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки, які відображають їх зміст.

Висновки

У *висновках* підводяться підсумки роботи, формулюються основні результати виконання завдань, до яких дійшов автор, а також рекомендації про можливість впровадження отриманих результатів дослідження у практичну діяльність.

Список використаних джерел складається з урахуванням правил оформлення бібліографії, чинним на момент написання роботи та містить: наукову літературу й матеріали періодичних видань, практичні матеріали тощо.

Додатки в роботі можуть бути подані у вигляді первинних документів, таблиць, схем, результатів соціологічних досліджень, аналітичних довідок, що ілюструють зміст роботи.

Завершена й підписана здобувачем вищої освіти кваліфікаційна робота подається на кафедру не пізніше 10-15 робочих днів до захисту для перевірки на наявність плагіату. Довідка про результати перевірки роботи є невід'ємним додатком до кваліфікаційної роботи.

Разом з відгуком керівника в установлений термін кваліфікаційна робота подається на кафедру.

Титульна сторінка представленої роботи містить підписи: здобувача вищої освіти, керівника, нормоконтролера та рецензента.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Текстова частина кваліфікаційної роботи повинна бути надрукована на стандартних аркушах білого односортного паперу (формат А4). Оптимальний обсяг кваліфікаційної роботи, без врахування списку використаних джерел та додатків, має становити 50-60 сторінок тексту, набраного на комп'ютері 14-м розміром шрифту Times New Roman з міжрядковим інтервалом 1,5 (29-30 рядків на сторінку) і мати поля: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – по 20 мм. Сторінки повинні бути пронумеровані за порядком від титульного аркуша до останньої сторінки.

Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ », «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» необхідно друкувати великими жирними літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Інші структурні частини поділяти на розділи, підрозділи та пункти. Розділи нумерувати послідовно наскрізною нумерацією в межах основної частини кваліфікаційної роботи. Перед назвою розділу вказувати слово «РОЗДІЛ» та зазначати його номер.

Підрозділи нумерувати послідовно наскрізною нумерацією в межах розділу. Перед назвою підрозділу ставити номер розділу та номер підрозділу.

Титульний аркуш роботи має входити до наскрізної нумерації сторінок,

але на ньому номер сторінки не проставляти.

Оформлення посилань.

При опрацюванні літератури, періодичних видань та складанні записів, слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Під час роботи з різними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання) здобувач вищої освіти виписує цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором.

Загальні вимоги до цитування:

- 1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- 2) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;
- 3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- 4) при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;
- 5) цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження компілятивності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

Посилання в тексті оформлюються за Гарвардською системою. Наприклад: [2, с. 234], де «2» – номер позиції джерела у списку літератури, «с.» – сторінка, а «234» – номер сторінки.

При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел, що мають велику кількість сторінок, у посиланні слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, на які є посилання у роботі. Ілюстрований матеріал (окремі слова і вирази) наводити курсивом, в лапках (також курсивом) подавати цитати з посиланням на автора та через кому на сторінку (прямим шрифтом).

Додатки (приклад у Додаток Ж) оформлювати як продовження

кваліфікаційної роботи на її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти змісту, але включення його до основної частини тексту може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині тексту через великий обсяг або способи відтворення;
- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Ж».

Список використаних джерел наводиться наприкінці кваліфікаційної роботи. Джерела та література розташовуються у алфавітному порядку. Рекомендована кількість назв – не менше 50. До цього списку включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі, нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, електронні ресурси. Усі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Запозичення тексту без посилань на першоджерело не дозволяється.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 16 с. (приклад у Додаток І).

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку університетської освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. НТУ «Дніпровська політехніка» активно впроваджує політику академічної доброчесності та дотримується її принципів.

5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії в університеті. Склад екзаменаційної комісії та дати проведення засідань, затверджується наказом ректора університету.

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії готується кафедрою, подається до інституту, де складається загальний розклад роботи екзаменаційних комісій.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, які виконали вимоги освітньої програми.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи здійснює завідувач кафедри за поданням керівника кваліфікаційної роботи.

Завідувач кафедри організовує перевірку кваліфікаційних робіт на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату в НТУ «Дніпровська політехніка».

Кваліфікаційна робота, допущена до захисту, направляється на рецензування.

Рецензія охоплює коло питань (Додаток 3):

- актуальність теми кваліфікаційної роботи її теоретичне і практичне значення;
- рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти і його вміння використовувати здобуті знання для розв'язання теоретичних і практичних завдань;
- оцінка структури роботи, мови, стилю, грамотності викладення наукового матеріалу;
- якість проведеного аналізу проблеми;
- елементи наукової новизни;
- практична цінність висновків і рекомендацій;
- висновок рецензента щодо наявності у роботі позитивних моментів; узагальнений виклад таких переваг;
- висновок рецензента щодо наявності у роботі недоліків та їх перелік у систематизованому вигляді з відповідними конкретними прикладами;
- якість оформлення роботи і бібліографічного опису використаних джерел;
- загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи.

У рецензії зазначається місце роботи та посада рецензента, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ім'я та по батькові.

Рецензія має бути особисто підписана рецензентом. Вона надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації роботи до захисту. Внесення змін до роботи після отримання рецензії не допускається.

Кваліфікаційна робота, в якій виявлені принципові недоліки, до захисту не допускається. Рішення приймається на засіданні кафедри, витяг з протоколу якого подається директору інституту для підготовки проекту наказу ректора про відрахування студента.

Попередній захист кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота проходить процедуру попереднього захисту на кафедрі за тиждень до офіційного захисту на засіданні екзаменаційної комісії. Студент повинен представити на розгляд кафедральної комісії наступне:

1) кваліфікаційну роботу з підписами студента, керівника та консультантів (за наявності);

2) ключові фрагменти роботи (програмна реалізація) та результати розв'язання всіх поставлених завдань (презентація).

Після заслуховування доповіді та відповідей студента на поставлені

запитання кафедральна комісія з попереднього захисту кваліфікаційних робіт визначає ступінь готовності представленої роботи та приймає рішення про допуск роботи до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Захист кваліфікаційної роботи

На захист кваліфікаційних робіт до екзаменаційної комісії подаються:

- кваліфікаційна робота студента;
- відгук керівника кваліфікаційної роботи;
- довідка про результат перевірки рівня запозичень;
- рецензія на кваліфікаційну роботу.

Захист кваліфікаційних робіт має проходити в послідовності:

1. Голова екзаменаційної комісії: перед початком засідання оголошує розклад, порядок роботи екзаменаційної комісії, регламент презентації кваліфікаційної роботи, критерії оцінювання; відкриває засідання та представляє присутнім членів комісії, посилаючись на відповідний наказ; перед захистом кожної кваліфікаційної роботи оприлюднює відомості про виконання студентом навчального плану та надає йому слово для презентації результатів кваліфікаційної роботи.

2. Здобувач називає тему кваліфікаційної роботи, формулює проблему, що лежить в основі вибору теми, аргументує її актуальність, визначає предмет розробки або досліджень, формулює постановку задач та результати їх виконання, аргументує їх відповідність вимогам новизни, достовірності та практичної цінності.

Під час захисту кваліфікаційної роботи рекомендується супроводжувати доповідь електронною презентацією (6 – 10 слайдів, виконаних за допомогою програмного продукту Microsoft PowerPoint). Рекомендована структура презентації кваліфікаційної роботи бакалавра: – назва роботи, кафедра, науковий керівник, виконавець (слайд 1); – актуальність (слайд 2); – мета роботи (слайд 3); – зміст основних досліджень (завдання згідно з планом) (слайд 4); – основні науково-практичні результати (підходи, моделі, пропозиції), де і для чого вони можуть бути використані (від 1 до 5 слайдів, починаючи з шостого).

3. Після завершення доповіді здобувача екзаменаційна комісія ставить йому запитання; здобувач надає відповіді на запитання екзаменаційної комісії.

4. Керівник кваліфікаційної роботи оголошує основні положення відгуку та аргументує оцінку; керівник кваліфікаційної роботи або секретар комісії оголошує рецензію на кваліфікаційну роботу; здобувач відповідає на зауваження керівника та рецензента;

5. Голова комісії оголошує про закінчення захисту.

6. Голова комісії після завершення захисту кваліфікаційних робіт оголошує початок закритого засідання, на якому приймається рішення про оцінку результатів захисту кваліфікаційних робіт, а також про видачу випускникам дипломів про закінчення університету, отримання ступеня

бакалавра та відповідної кваліфікації. Керівники кваліфікаційних робіт мають право бути присутніми на закритому засіданні.

7. Рішення приймається відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голова екзаменаційної комісії має вирішальний голос. Рішення екзаменаційної комісії є остаточним і оскарженню не підлягає.

8. Голова екзаменаційної комісії запрошує студентів на продовження відкритого засідання та оголошує результати рішення.

6. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здійснюється експертним методом з використанням критеріїв, регламентованих Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» з урахуванням специфіки спеціальності.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією

Оцінювання захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією здійснюється за шкалами:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної роботи:

- оцінка керівника;
- оцінка нормоконтролера;
- рівень достовірності результатів;
- рівень практичної цінності результатів;
- рівень знань;
- рівень умінь/навичок;
- рівень комунікації;
- рівень автономії та відповідальності;
- оцінка рецензента.

При оцінюванні роботи враховується якість її виконання та оформлювання, новизна і вагомість отриманих результатів, якість доповіді здобувача і повнота його відповідей на поставлені запитання.

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не допускається.

Здобувач, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту її протягом трьох років після закінчення університету. У цьому випадку екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент представити до захисту ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, яке

визначає комісія, або ж повинен розробити нову тему, яка встановлюється відповідною кафедрою.

Здобувачам, які успішно захистили кваліфікаційні роботи, рішенням екзаменаційної комісії видається диплом встановленого зразка про закінчення університету та отриману кваліфікацію.

Результати досліджень, виконаних авторами кваліфікаційних робіт, можуть використовуватися в освітньому процесі та науковій роботі з обов'язковим дотриманням авторського права.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 3008-2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.

2. Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" <https://surl.li/ubivnx>

3. Політика щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://surl.li/mknwsa>

4. Положення про систему запобігання та виявлення плагіату Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://surl.lu/kastdv>

5. Стратегії та програма розвитку <https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/programaroz/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Завідувачу кафедри

ПІБ зав. кафедри

ПІБ здобувача вищої освіти

групи _____, курс,

спеціальність

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи бакалавра:

дата

підпис здобувача вищої освіти

Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук

Кафедра історії та політичної теорії

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра

здобувача вищої освіти _____
 (ПІБ)

академічної групи _____
 (шифр)

спеціальності 052 Політологія _____
 (код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою – «Політологія»
 (офіційна назва)

на тему _____
 (назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
кваліфікаційної роботи			
розділів:			
Рецензент			
Нормоконтролер			

Дніпро
 20__

Приклад оформлення завдання на кваліфікаційну роботу
Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
« Дніпровська політехніка»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри ППТ

«__» _____ 202_ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра

Здобувачу вищої освіти _____ академічної групи _____
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності – 052 Політологія
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою – Політологія
(офіційна назва)

на тему _____

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ № ____.

	Розділ	Зміст	Термін виконання
1			
2			
3			

Завдання видано _____
(підпис керівника) (прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання _____
(підпис здобувача) (прізвище, ініціали)

Приклад оформлення реферату кваліфікаційної роботи

РЕФЕРАТ¹

Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра на тему

«_____»

_____ с., _____ рис., _____ табл., _____ додатків, _____ використаних джерел.

КЛЮЧОВЕ СЛОВО 1, КЛЮЧОВЕ СЛОВО 2, КЛЮЧОВЕ СЛОВО 3,
КЛЮЧОВЕ СЛОВО 4, КЛЮЧОВЕ СЛОВО 5

Об'єкт дослідження –

Предмет дослідження –

Мета дослідження –

У першому розділі здійснено аналіз.....

Другий розділ присвячено.....

У третьому розділі обґрунтовано.....

Сфера практичного застосування результатів дослідження –

¹ Примітка. Обсяг реферату – до 1 стор.

ABSTRACT²

Explanatory note of the bachelor's degree qualification thesis on the topic

«_____»

__ pages, __ figures, __ tables, __ applications, __ sources.

KEYWORD 1, KEYWORD 2, KEYWORD 3, KEYWORD 4, KEYWORD 5.

Object of research –

Subject of research –

The purpose of research –

In the first section.....

The second section.....

In the third section.....

Scope of practical application –

«____»_____202_ р.

² Примітка. Обсяг реферату англійською мовою – до 1 стор.

Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СФЕРІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ	
ІНТЕГРАЦІЇ	
	7
1.1. Стан наукового розроблення проблематики державної політики	
в сфері євроатлантичної інтеграції	7
1.2. Концептуальні рамки забезпечення стійкості держави у сфері	
національної безпеки: досвід НАТО та ЄС	11
РОЗДІЛ 2	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ	
У ПОШУКАХ ВІДПОВІДЕЙ НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	
	24
2.1. НАТО 2030: головні цілі Альянсу в контексті майбутніх викликів	24
2.2. Політика НАТО щодо виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325	
«Жінки, мир, безпека»	37
РОЗДІЛ 3	
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В СФЕРІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ	
ІНТЕГРАЦІЇ: СТАН, АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
	47
3.1. Формування та еволюція державної політики України в сфері	
євроатлантичної інтеграції	47
3.2. Шляхи удосконалення державної політики України у сфері	
євроатлантичної інтеграції	59
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

Приклад оформлення переліку умовних скорочень

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- АТР – Азіатсько-Тихоокеанський регіон (APAC)
- БіГ – Боснія і Герцеговина
- ВВП – Валовий внутрішній продукт (GDP)
- ДЄС – Договір про Європейський Союз (TEU)
- ДФЄС – Договір про функціонування Європейського Союзу (TFEU)
- ЄЄА – Єдиний європейський акт (SEA)
- ЄЕП – Європейський економічний простір (EEA)
- НАТО – Організація Північноатлантичного договору (NATO)
- ПЦУ – Православна церква України (OCU)
- РНБО – Рада національної безпеки і оборони України
- СОУ – Сили оборони України
- ТОТ – Тимчасово окуповані території

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу

(прізвище, ім'я, по батькові)

(назва теми)

Актуальність теми _____

Наукова новизна _____

Якість проведеного аналізу проблеми _____

Обґрунтованість пропозицій і висновків _____

Наявність недоліків _____

Загальний висновок і оцінка роботи _____

Рецензент _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

(підпис, М.П.)

(ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 202_ р.

Приклади оформлення бібліографічного опису

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один, два або три автори	1. Верба І. В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884 – 1973): монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2008. 324 с. 2. Чекушина Ю. М., Перетокін А. Г. Промисловий розвиток та інженерне підприємництво Донецько-Придніпровського регіону (1880 – 1917 рр.) Д.: НГУ, 2013. 119 с. 3. М. Є. Горелов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. Цивілізаційна історія України. К., 2005. 632 с.
Чотири автори	1. Інновації: навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 389 с.
П'ять авторів і більше	1. Історія Академії наук України. 1924 – 1928. Документи і матеріали / відп. ред. П.С. Сохань. – К.: НБУВ, 1993. 375 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія: навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ: ЦУЛ, 2017. 332 с. 2. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с
Без автора	1. Цивілізаційний вибір сучасного українського суспільства / відп. ред. Г. Чепурно. К., 2018. 182 с. 2. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.
Багатотомні та продовжані видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ: САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Епістолярна спадщина академіка Д. І. Яворницького. Листи Д. І. Яворницького до діячів науки і культури / за заг. ред. Н. Капустіною. Д.: АРТ-ПРЕС, 2005. Вип. 4. 500 с.
Інші видання	
Дисертації	1. Вересовська Т.В. Видавнича та бібліографічна діяльність Соціально-економічного відділу УАН-ВУАН (1918 – 1928) як джерело з історії науки: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.08. К., 2000. 140 с.
Автореферати дисертацій	1. Шевченко М. В. Академік К. Г. Воблий як економіко-географ, історик та краєзнавець / атореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2019. 21 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. 2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. 3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393- VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48–49. Ст. 536.

	<p>5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL: http://surl.li/etrmp (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С.430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141.</p> <p>9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.</p>
Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
<p>Аналітичний бібліографічний запис</p> <p>Складова частина видання (глави, розділу, статті)</p> <p>розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).</p>	
Частина видання: книги	<p>1. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. <i>Педагогіка</i> : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p> <p>2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.</p>
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	<p>1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С. 202–203.</p> <p>2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б. В. Київ, 2013. С.331–335.</p> <p>3. Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
Частина довідкового видання	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p> <p>2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p>
Частина	1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та

продовжуваного видання	перспективи формулювання. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.
Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	1. Турченко Г. Ф. Історична регіоналістика і краєзнавство в контексті національної історії. <i>Краєзнавство</i> . 2006. № 1–4. С. 50–57. 2. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe ₂ . <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i> . 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.
Електронні ресурси	Яворницький Д. І. До історії степової України. Д., 1929. 536 с. URL: http://surl.li/iekdu (дата звернення: 18.11.2021). Охріменко О., Попов Р. Пovoєнна відбудова України: потенціал та стратегія перетворень. <i>Економіка та суспільство</i> . 2022. Вип. 45. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-7 Козлова К. «Ідея почати реконструкцію Варшави під час війни виявилася вдалою»: Архітектор про те, як Друга світова зробила польську столицю кращою. URL: http://surl.li/crxdw (дата звернення: 18.06.2023).

Навчальне видання

Зенкін Михайло Васильович
Кравець Анастасія Юріївна
Рудік Олександр Миколайович

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Методичні рекомендації
для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Політологія»
зі спеціальності 052 Політологія

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.

Підписано до видання 10.02.2026. Авт. арк. 1,2.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
49005, м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19